

LIIKENNE- JA
VIESTINTÄMINISTERIÖ

MANK

Maarakennusalan neuvottelukunta

MAA- JA VESIRAKENNUS- ALAN NÄKYMÄT 1/2007

KESÄKUU 2007

Tekijä	VTT
Toimeksianto	Maarakennusalan neuvottelukunta MANK ry Liikenne- ja viestintäministeriö
Lisätietoja	Eero Nippala, puh. 040 546 0174 Mikko Vihermäki MANK ry, c/o Destia Turuntie 207 02740 Espoo GSM 040 525 9337 Fax 020 444 3201 etunimi.sukunimi@destia.fi
ISSN	1237 - 0231
Kannen valokuva	©Tiehallinto, kuvaaja Skyfoto Mt 100, Hakamäentie, Helsinki Raportin kuvia lainattaessa lähde mainittava; VTT, MVR-suhdanteet kevät 2007
Kopiointi	VTT

ALKUSANAT

Tämä 22. infra-alan suhdanteita ja tulevaisuuden näkymiä käsittelevä raportti on laadittu VTT:n ja Tampereen ammattikorkeakoulun (TAMK) yhteistyönä kesäkuussa 2007. Raportin ovat laatineet Eero Nippala (TAMK) yhdessä Kati Mikkolan (VTT), Risto Rintasen (VTT), Sisko Mäensivun (VTT), Pekka Pajakkalan(VTT) ja Pekka Tienhaaran (VTT) kanssa.

Raportissa on käsitelty maa- ja vesirakentamisen tilannetta keväällä 2007 ja näkymiä vuodelle 2008. Raportti perustuu kyselyihin sekä tutkijoiden näkemyksiin alan tilanteesta. Infra-alan liiketoimintaympäristön kehitykseen liittyvä kysely on suunnattu rakennuttajille, suunnittelijoille ja urakoitsijoille. Urakoitsijoiden kyselyn on tehnyt Elinkeinoelämän keskusliitto EK. Kaikille vastaajille suuret kiitokset.

Raportin ovat rahoittaneet Maarakennusalan neuvottelukunta MANK ja liikenne- ja viestintäministeriö. Maa- ja vesirakennusalan suhdanteiden seurannan järjestäminen ja niistä tiedottaminen on yksi MANK:n keskeinen tehtävä. Liikenne- ja viestintäministeriö vastaa puolestaan ylimpänä viranomaisena mm. infra-alan toimintaedellytysten ja toiminnan kehittämistä.

Kesäkuussa 2007

Pekka Pajakkala
VTT

Eero Nippala
TAMK

MAA- JA VESIRAKENNUSALAN NÄKYMÄT 1/2007

SISÄLLYSLUETTELO

ALKUSANAT	1
SISÄLLYSLUETTELO.....	3
MAA- JA VESIRAKENNUSALAN NÄKYMÄT 2007-2008.....	5
- Talousnäkymät ja rakentaminen	5
- Infrainvestoinnit.....	5
- Talonrakentaminen	5
MAA- JA VESIRAKENNUSALAN SUHDANNETILANNE JA NÄKYMÄT 2007-2008.....	8
- Rakennuttajat.....	8
- Suunnittelijat.....	10
- Urakointi; Infra ry:n jäsenet.....	12
YHTEENVETO	15

MAA- JA VESIRAKENNUSALAN NÄKYMÄT 2007–2008

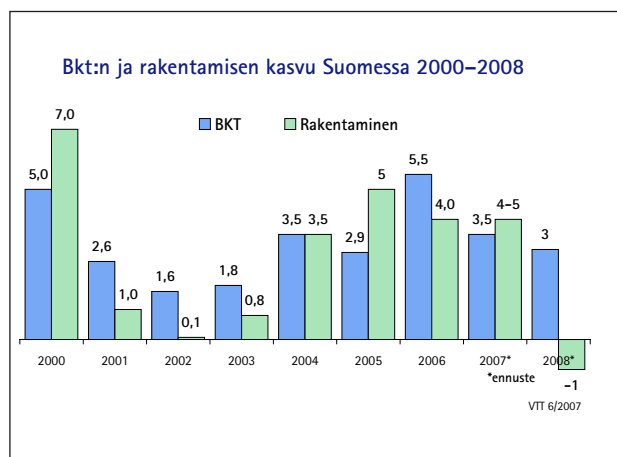
Talousnäkymät ja rakentaminen

Vuonna 2007 maailmantalouden kasvun ennustetaan jatkuvan vahvana. USA:n kokonaistalouden kasvun ennakoidaan olevan vajaan kolmen prosentin luokkaa. Aasian vahva talouskasvu jatkuu. Euroopassakin odotetaan hyvää kehitystä.

Suomessa talouskehitys on erittäin vahvassa vaiheessa. Vuoden 2006 bkt-kasvu oli 5,5 prosenttia, mikä oli selvästi enemmän kuin ennustettiin. Työllisyyden kehittyminen oli suotuisaa, ja vienti ja investoinnit kehittyivät erinomaisesti. Bkt-ennusteet vaihtelevat 2,5-3,5 prosentin välillä sekä kuluvalle vuodelle että 2008.

Rakentamisen kannalta kotimaan talouskehityksen ohella myönteisiä seikkoja vuonna 2007 ovat teollisuuden, rakentajien ja kuluttajien vahva luottamus talouteen, kuluttajien asunnonostoaikomusten säilyminen korkeana koronnoususta huolimatta, investointien säilyminen korkealla tasolla, infrainvestointien pitkäjänteisen hankeohjelman toteutus ja työttömyysasteen laskeminen.

Rakentamisen kannalta negatiivisia seikkoja vuonna 2007 ovat kuntatalouden kireä tilanne, yksityisen kulutuksen kasvun hidastuminen ja rakennusalan pula ammattitaitoisesta työvoimasta. Uhkia myönteiselle kehitykselle ovat korkotason ennakoitua suurempi nousu, öljyn, raaka-aineiden ja rakennustarvikkeiden jatkuva hintojen nousu, resurssien saatavuus ja pitkät toimitusajat.

Alkuvuonna 2007 rakentamisen suhdannetilanne on ollut hyvä. Asuntorakentamisen kasvu ei enää jatku, mutta aloitukset ovat kasvaneet merkittävästi toimitilarakentamisen puolella. Vuonna 2007 uusia rakennushankkeita ennakoidaan aloitettavan edelleen enemmän kuin vuonna 2006. Vuonna 2008 odotetaan lievää vähenemistä. Korjausrakentaminen kasvaa edelleen työvoimaresurssien sallimissa rajoissa. Infrainvestoinnit pysyvät vuonna 2007 edellisen vuoden tasolla. Uusia suuria infrahankkeita käynnistetään jälleen vuonna 2008.

Infrainvestoinnit

Infrainvestointien määrä pysyy VTT:n ennusteen mukaan vuonna 2007 edelleen korkealla tasolla. Vuonna 2008 infrainvestoinnit jatkavat kasvuaan suurten hankkeiden päästyä kunnolla vauhtiin. Sektoreittaiset erot ovat edelleen suuret.

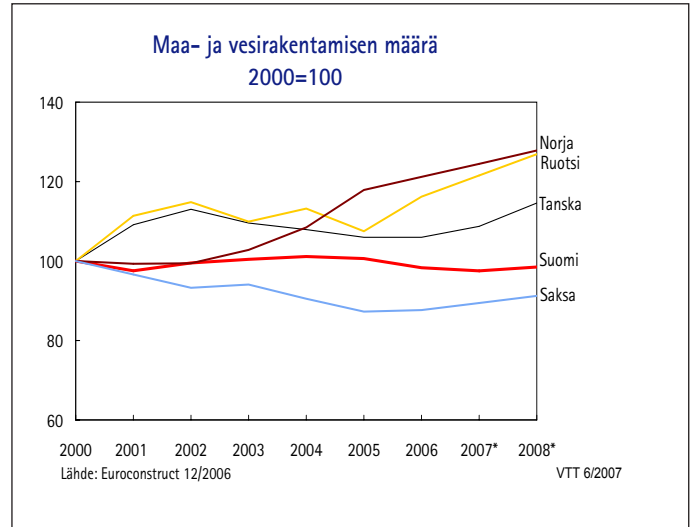
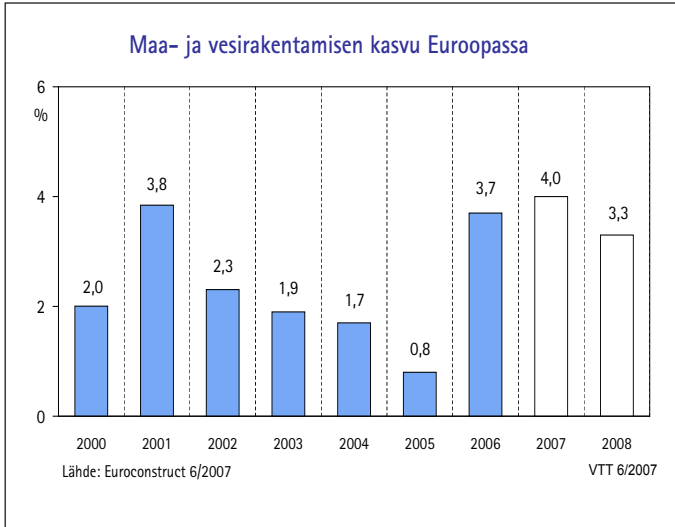
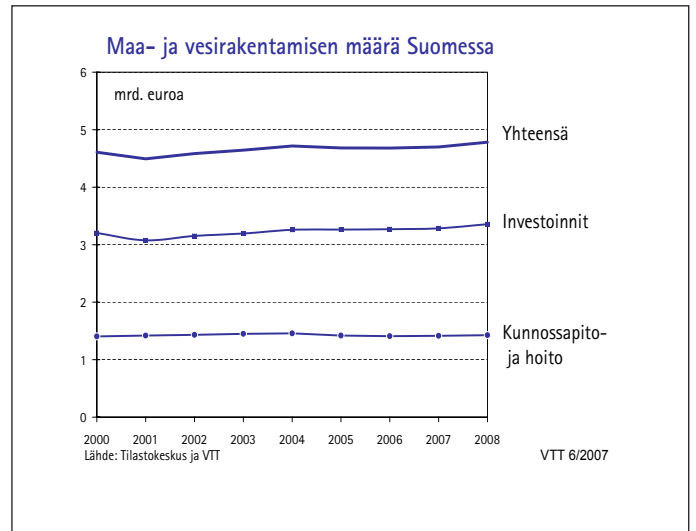
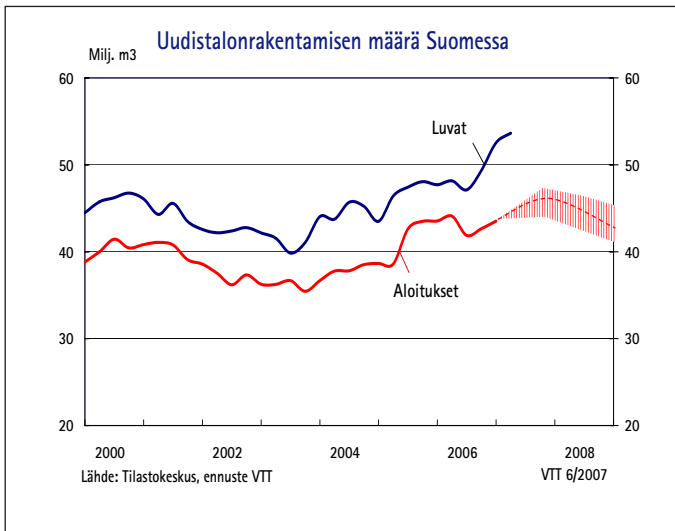
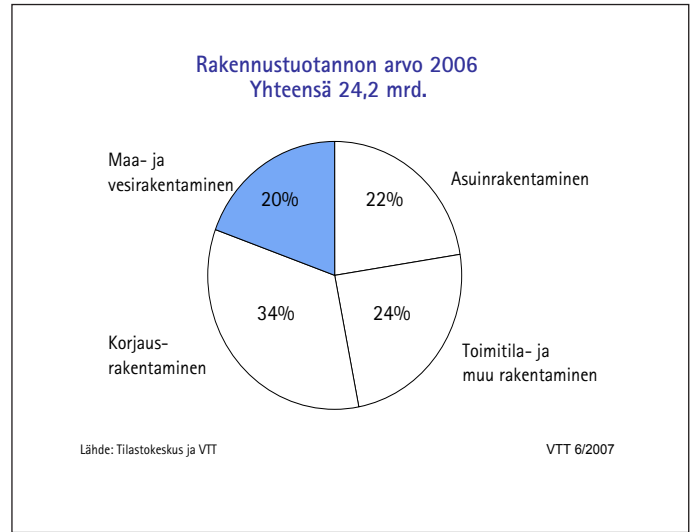
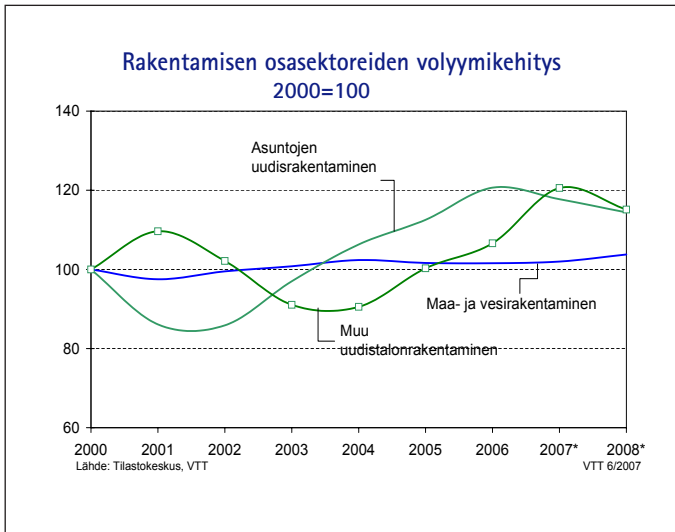
Vesiliikenneinvestoinnit säilyvät korkealla tasolla Vuosaaren sataman rakentamisen ansiosta. Vesihuoltoinvestoinnit ovat korkealla mm. Varsinais-Suomen investointien ansiosta.

Tieinvestoinnit kasvavat useiden suurten hankkeiden ansiosta. Ratainvestoinnit kasvavat vuonna 2008 vuosien 2006 ja 2007 notkahduksen jälkeen. Energiahuoltoverkoston rakentaminen vauhdittuu 2008, mikäli voimaloiden rakentaminen käynnistyy.

Talonrakentamisen vauhti jatkuu

Vuonna 2006 rakentamisen kokonaisvolyymi oli vahvassa 4 %:n kasvussa. Uudisrakentamisen volyymi lisääntyi noin 7 %. Vuonna 2007 rakentamisen kokonaisvolyymien ennakoidaan kasvavan 4 prosenttia ja uudistalonrakentamisen 6 prosenttia. Vahvinta kasvu on toimitilarakentamisessa, lähes 15 prosenttia. Vuonna 2008 volyymi jää laskevan aloituskehityksen toteutuessa miinukselle. Taso säilyy edelleen korkeana.

MAA- JA VESIRAKENNUSALAN NÄKYMÄT 2007–2008

MAA- JA VESIRAKENNUSALAN NÄKYMÄT 2007–2008

MVR tuotannon määrän muutos % verrattuna edelliseen vuoteen	2003 %	2004 %	2005 %	2006 %	2007 ennuste %	2008 ennuste %
yhteensä	2,7	1	-0,7	0	0	2
investoinnit	3	0,5	0,1	0	0	2
kunnossapito	2	2,5	-2,7	-1	0	1

Asuntotuotanto korkealla, vaikka kasvu taittuu

Vuonna 2006 arvioidaan aloitetun noin 33 500 asunnon rakentaminen, kolmisen prosenttia vähemmän kuin edellisvuonna. Vuonna 2007 aloitusten ennakoidaan vähenevän noin 5 prosentilla, aloitettavien asuntojen lukumääräinen olisi siten hieman vajaat 32 000 asuntoa. Vuonna 2008 aloituksille ennakoidaan edelleen pientä, noin 3 prosentin laskua 31 000 asuntoon.

Korkotason nousun ja korkeiden hintojen arvioidaan nipistävän kysyntää. Talotyypeistä kerros- ja rivitaloissa vähennys ennakoidaan suurimmaksi, myös omakotialoitukset näyttäisivät olevan hienoisessa laskussa. Asuntorakentaminen on laskusta huolimatta edelleen vilkasta eikä romahdusta ole näköpiirissä.

Toimitilarakentamisen kasvun nopeutuminen merkitsee kasvavaa kysyntää maa- ja pohjarakentamiselle

Liike- ja toimistorakentamisen kasvu on edelleen ripeää. Liikerakentaminen on kaikkien aikojen ennätyslukemissa. Toimistorakentamisessa kasvu on nopeaa, kun rakentaminen käynnistyi viime vuonna useita vuosia kestäneeltä matalalta tasolta. Kasvu on ollut ja on erityisen voimakasta pääkaupunkiseudulla.

Teollisuus- ja varastorakentamisen volyymin suuret kasvuluvut ovat takana, kuitenkin kasvun puolella säilytään edelleen. Julkisen rakentamisen volyymi on kääntymässä kasvuun.

Toimitilarakentamisessa maa- ja pohjarakennustöiden merkitys on selvästi suurempi kuin asuinrakentamisessa. Vilkas toimitilarakentaminen työllistääkin näinä vuosina MVR-alaa.

Rakentamisen resurssit ovat tiukoilla rakentamisen kasvun jatkuessa

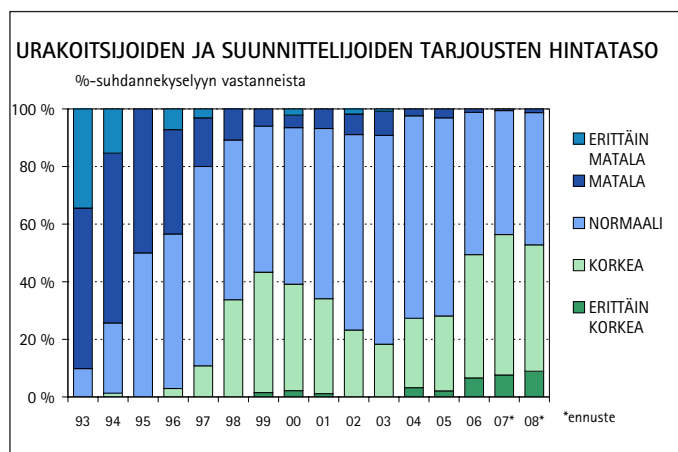
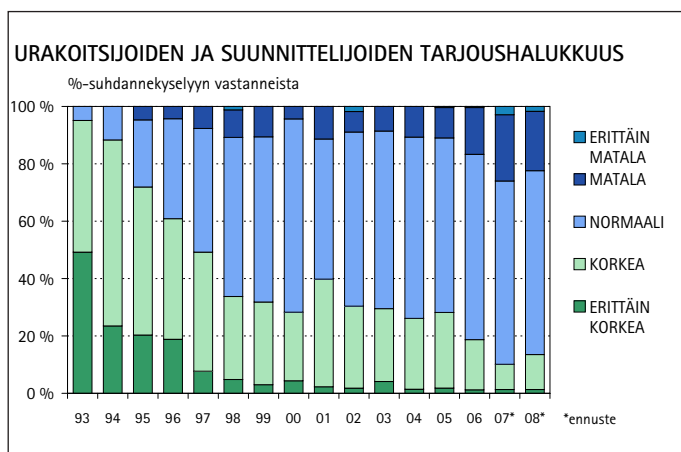
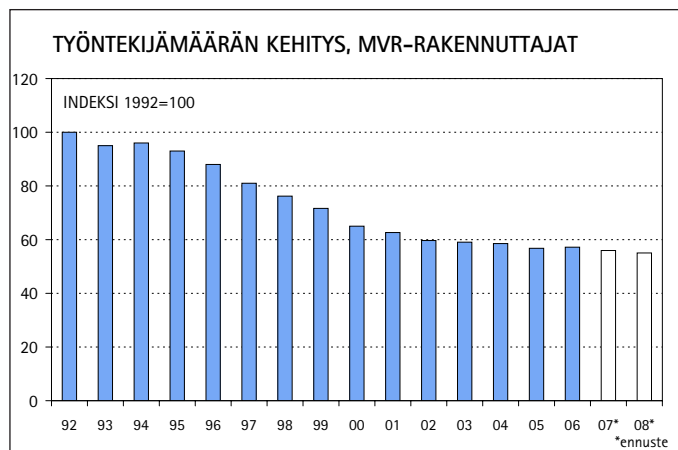
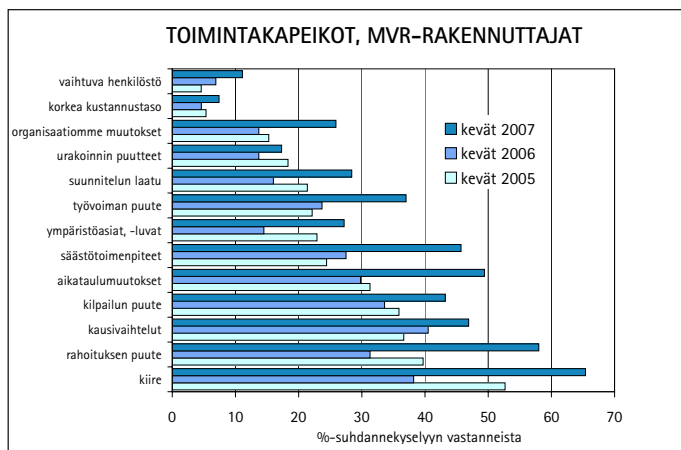
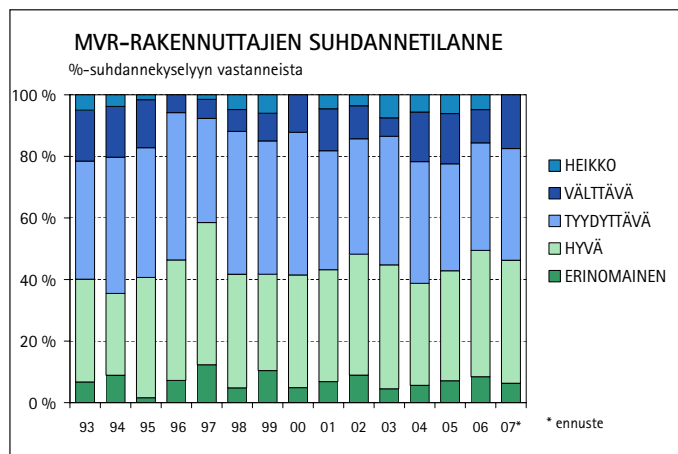
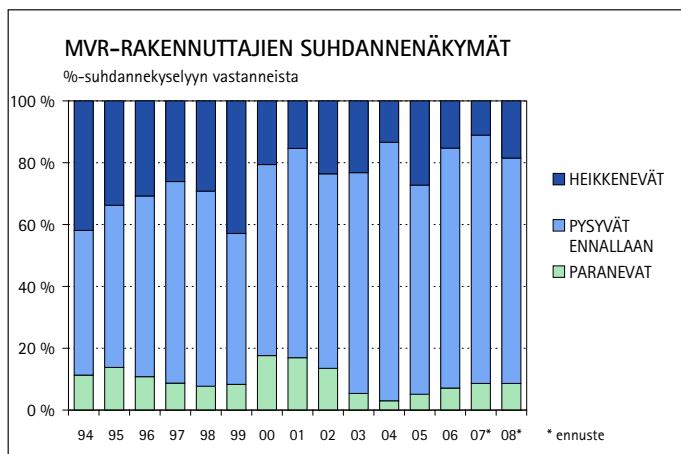
Työvoiman riittävyys on pahentunut keskeisenä ongelmana ja joidenkin tuotteiden toimitusajat ovat venyneet pitkiksi. Toimituskyvyn varmistaminen onkin keskeinen asia rakentamisessa.

Maarakennuskustannusten nousu hiipumassa

Talonrakennuskustannusindeksin mukaan rakennuskustannusten vuosinousu on kiihtynyt ja oli toukokuussa yli 6,6 prosenttia, mikä on n. 2,5 -kertainen yleiseen inflaatiovauhtiin verrattuna. Viimemainittukin on tosin kiihtynyt 2,6 prosenttiin. Työpanosten hinta on noussut vähemmän (4,3 %) kuin tarvikepanosten (8,2 %).

Maarakennuskustannusindeksin nousuvauhti on hiipumassa. Toukokuussa vuosinousu oli 3,6 prosenttia, kun nousuvauhti vuotta aiemmin oli 6 prosentin tasolla. Päällystystöiden indeksi oli lievästi miinuksella. Maarakennusalan konekustannusten nousuvauhti oli huhtikuussa 2,9 prosenttia oltuaan vielä vuosi sitten 7-8 prosentin tasolla.

MVR-rakennuttajat

MAA- JA VESIRAKENNUSALAN SUHDANNETILANNE 2007 JA -NÄKYMÄT 2008

MVR-rakennuttajat

Maa- ja vesirakennusalan rakennuttajien *suhdannetilanne* on hyvä keväällä 2007. Tilanteen näkee hyvänä 46 prosenttia vastaajista (2006: 49 %). Heikkona tai välttävänä tilanteen näkee noin 17 prosenttia vastaajista (2006: 15 %). Tilanne on suhdannekyselyn parhaimpia. Suhdanneodotukset seuraavalle vuodelle (2008) ovat hieman heikommat kuin vuodelle 2007. Valtaosa ennakoi hyvän suhdannetilanteen jatkuvan v. 2008. Vajaa viidennes vastaajista ennakoi tilanteen heikkenevän 2008.

Rakennuttajat arvioivat rakennuttamiensa *töiden määrän* supistuvan 2007 noin 3 prosentilla ja kasvavan vuonna 2008 yli 20 prosentilla. RHK:n investointien kasvu korostuu vastauksissa. Alalla keskimäärin investointien kasvu jää pienemmäksi. Vuosi sitten ennakoitiin töiden määrän kasvavan 2007 neljällä prosentilla. Useat päättyneet hankkeet aiheuttavat notkahduksen 2006-2007. Uudet hankkeet työllistävät vasta 2008 puolella. Ensimmäistä kertaa kyselyn historiassa on rakennuttajille ilmaantunut ulkomaisia töitä. Suomessa teetetyistä töistä ulkomaalaisomistuksessa olevat yritykset tekevät noin 6 prosenttia. Rakennuttajien uudisrakennustöistä yksityiset urakoitsijat tekivät 2007 noin 62 prosenttia (2006 noin 64 %). Ylläpito- ja kunnossapitotöistä yksityiset tekivät 2007 noin 43 prosenttia (2006: 40 prosenttia). Yksityisten osuus on edelleen kasvanut hitaasti viime vuosina.

Urakoitsijoiden ja suunnittelijoiden *tarjoushalukkuus* on edelleen vähentynyt. Vuosina 2001- 2005 tarjoushalukkuutta korkeaksi arvioijien määrä oli noin 30 prosenttia. Vuonna 2007 määrä on enää 10 prosenttia. Heikentyminen koskee sekä rakennus- että kunnossapito- ja hoitotöitä. Hoitotöiden tarjoushalukkuus on hieman matalampi kuin rakentamistöissä. Suunnittelijoiden tarjoushalukkuus vuonna 2007 on vähentynyt reippaasti. Saldoluku on pudonnut -13:een vuoden 2006 +7:stä ja vuoden 2008 saldoluku on -11.

Tarjosten hintataso suunnittelussa on rakennuttajien mielestä ollut korkea. Vuonna 2006 suunnittelutarjouksia piti korkeana tai erittäin korkeana 38 prosenttia, vuonna 2007 53 prosenttia ja vuonna 2008 arviolta 51 prosenttia. Kevään 2007 kyselyn mukaan urakoinnissa tarjosten hintatason saldoluku oli 2006 noin +39, 2007 +59 ja

vuodelle 2008 ennakoidaan +52. Sekä urakoinnin että suunnittelun hintatasoa mittaava saldoluku on korkein 15 vuoteen.

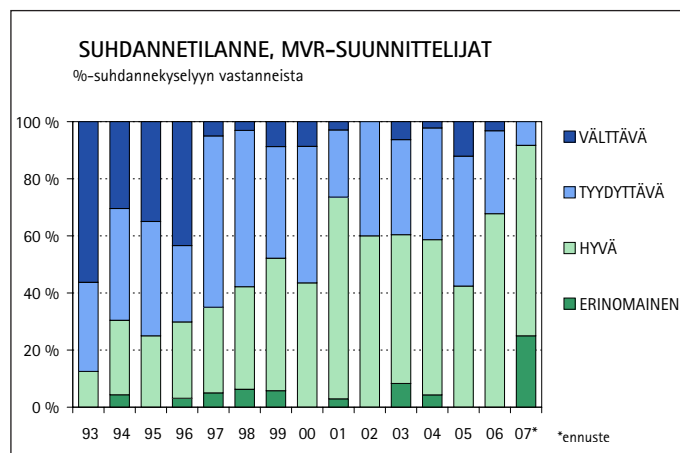
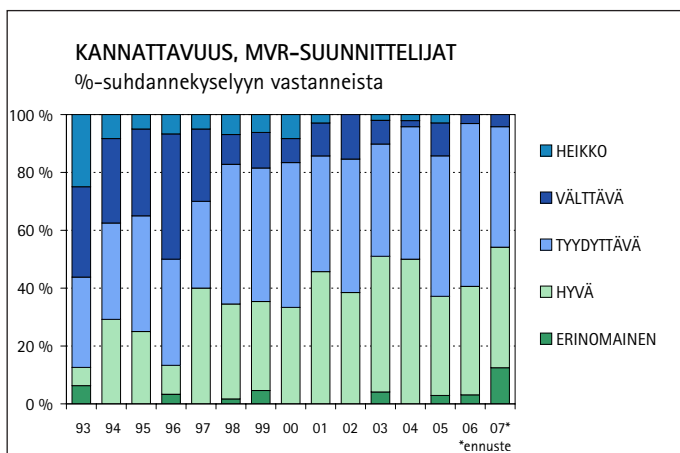
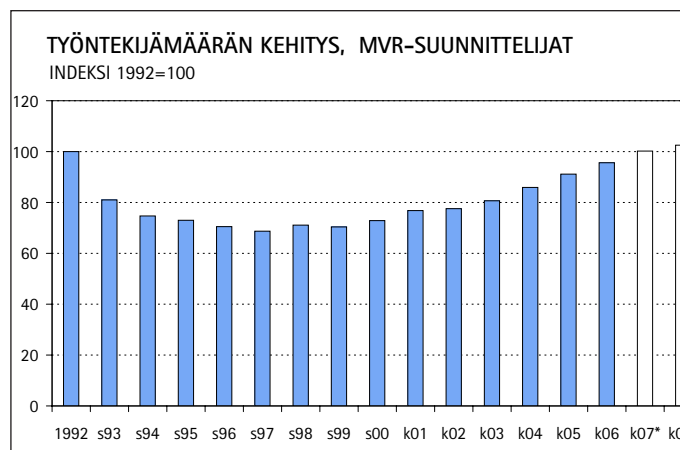
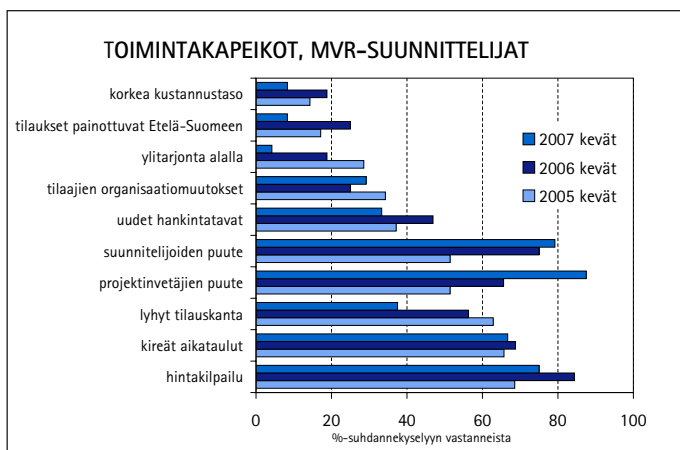
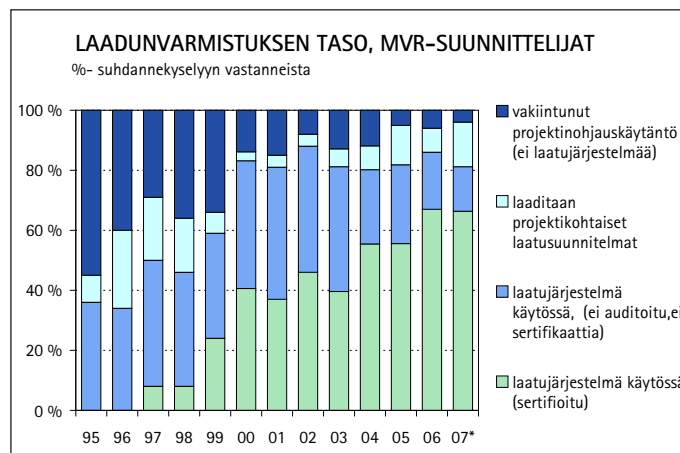
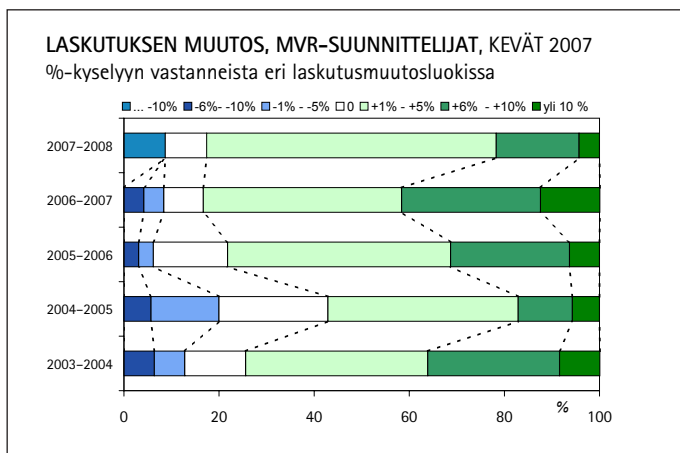
Keväällä 2007 rakennuttajista noin kolmanneksella oli käytössä *laatujärjestelmä*. Urakoitsijoiden tekemän työn laatu on rakennuttajien vastausten mukaan hyvä tai tyydyttävä. Vain 1,3 prosenttia vastaajista pitää laatua välttävänä. Rakennuttajat ovat viime vuosien tapaan kohtuullisen tyytyväisiä suunnittelijoiden työn laatuun. Vain 1,3 prosenttia arvioi suunnittelun heikkolaatuiseksi. Jopa 16 prosenttia piti suunnittelijoiden työn laatua vain välttävänä 2006. Keväällä 2007 noin 3 prosentin mielestä suunnittelijoiden laadussa oli parantamista.

Vastanneiden rakennuttajien palveluksessa oleva *työntekijämäärä* oli 2006 lähes 3 700. Työntekijämäärä on vähentynyt vuonna 2007 kahdella prosentilla. Vuodelle 2008 ennakoidaan 1,5 prosentin väen vähenemistä.

Alan ongelmia vuonna 2007 korostuivat kiire ja rahoituksen puute. Seuraaviksi suurimpina ongelmia ovat kausivaihtelu, aikataulumuutokset, kilpailun puute ja säästötoimenpiteet (45...50%). Työvoiman puute, ympäristöasiat ja suunnittelun laatu olivat ongelmia noin 25...35 prosentilla vastaajista. Vuoteen 2010 ongelmia nähtiin mm. urakoitsijoiden laatuvaraus, työvoiman puute, henkilöstön ikääntyminen, suunnittelijoiden puute, kustannusnousu, markkinoiden toimiminen, kuntayhteistyö, rahoituksen väheneminen, alan huono arvostus, hankintalaki, työn laatu, toimijoiden määrä alueittain, mahdolliset lakot, byrokratian kasvu, pätevän työhönoton puuttuminen urakoitsijoilta, yhteistyö urakoitsijoiden kanssa "väli"konsulttien takia ja saneeraus- tason ylläpitäminen

Rakennuttajakyselyyn vastasi 81 maa- ja vesirakennusalan rakennuttajaa. Vastaajien rakennuttamien rakennustöiden arvo on vuonna 2007 noin 1 000 miljoonaa euroa.

MVR-suunnittelijat

MAA- JA VESIRAKENNUSALAN SUHDANNETILANNE 2007 JA -NÄKYMÄT 2008

MVR-suunnittelijat

Suunnittelijoiden suhdannetilanne on kyselyn historian (1993) parhaimpia. Nykyisen *suhdannetilanteen* kokee vähintään hyvänä 92 prosenttia vastaajista (viime keväänä 68 %). Kukaan ei kokenut tilannetta heikkona keväällä 2007 ja toisen kerran kyselyn historiassa vuoden 2002 jälkeen kukaan ei kokenut tilannetta välttäväksi tai heikoksi.

Odotukset seuraavalle vuodelle (2008) ovat heikentyneet reilusti viime vuodesta. Keväällä 2007 kukaan ei odota tilanteen enää paranevan vuonna 2008 ja 46 prosenttia vastaajista odottaa näkymien heikkenevän vuonna 2008. Saldoluku on -46 (2005: +3 ja 2006: -3).

Laskituksen odotetaan kasvavan vuonna 2007. Yli 80 prosenttia (2006: lähes 80%) vastaajista ennakoivat vuoden laskituksen kasvavan ja vain 8 prosenttia (2006: 6%) ennakoivat laskituksen jäävän miinukselle. Laskituksen muutosodotukset seuraavalle vuodelle ovat parantuneet hieman viime vuodesta. Vaikka noin 9 prosenttia (2006: 6 %) ennakoivat laskituksen pienenevän seuraavana vuotena. Noin 83 prosenttia (2006: 75%) vastaajista odottaa laskituksen kasvavan vuonna 2008.

Toiminnan *kannattavuus* on parantunut viime vuodesta. Yli 50 prosenttia vastaajista pitää kannattavuutta hyvänä tai erinomaisena vuonna 2007. Vuonna 2008 arvioidaan kannattavuuden säilyvän vuoden 2007 hyvällä tasolla. Hyvä suhdannetilanne jatkuu aina vuoden 2009 puolelle. Vuodelle 2008 noin 54 prosenttia vastaajista odottaa kannattavuuden olevan vähintään hyvän (2006: 50%).

Kevään 2007 kyselyn mukaan *laadunvarmistuksen* taso on säilynyt ennallaan viime vuodesta. Suunnittelijoiden keskuudessa yli 80 prosentilla vastaajista on laatujärjestelmä käytössä. Laatujärjestelmä on sertifioitu lähes 70 prosentilla vastaajista.

Suunnittelun *hintatason* odotetaan kasvavan vuonna 2007 (80 % vastaajista, 2006:90 %). Edelleenkään kukaan vastaajista ei odota hintatason putoavan. Vuodelle 2008 ennakoivat edelleen 90 prosenttia vastaajista hintojen kasvua ja vain 4 prosenttia arvioi hintatason putoavan 2008.

Kansainvälisten suunnittelutoimeksiantojen osuus suunnittelijoiden liikevaihdosta on vuonna 2007 noin 20 prosenttia (2006: 10 %). Vuodelle 2008 kansainvälisten tehtävien osuudeksi arvioidaan reilu 20 prosentiksi liikevaihdosta. Yli 40 prosenttia yrityksistä ilmoittaa panostavansa järjestelmällisesti kansainvälisten toimeksiantojen saamiseksi (2006:20 %).

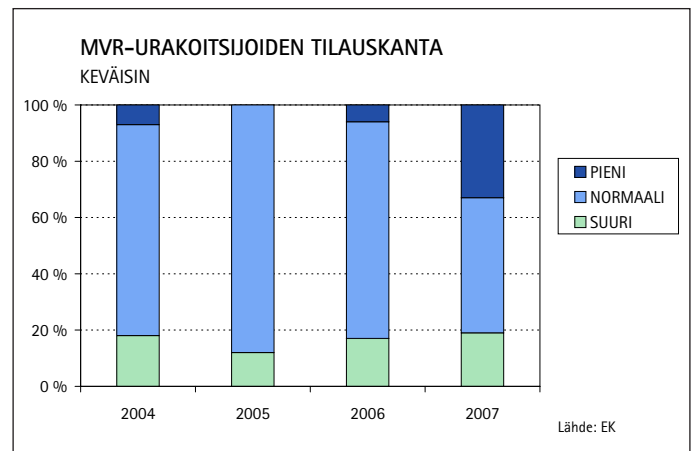
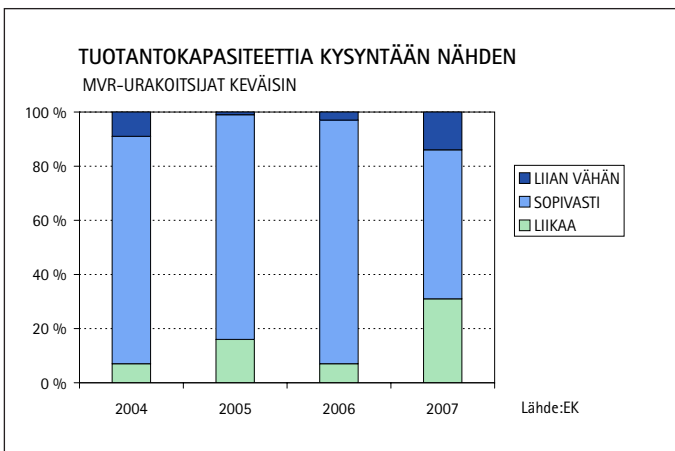
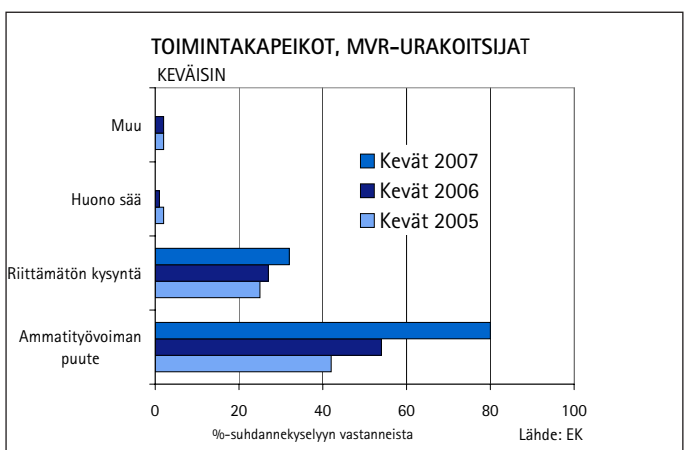
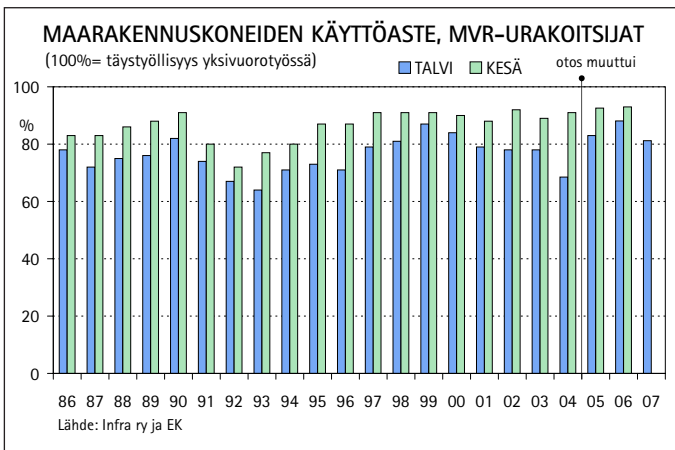
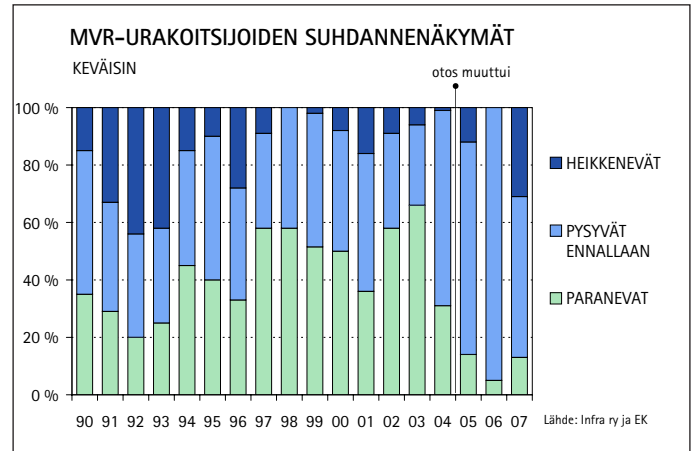
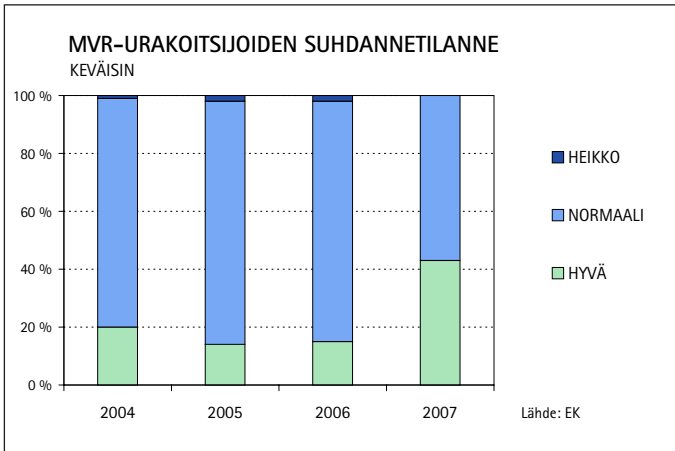
Suunnittelijoiden *työntekijämäärän* arvioidaan kasvavan vuonna 2007 lähes 5 prosentilla (2006: 5 %). Keväällä 2007 vastanneista suunnittelutoimistoista vain yksi lomautti henkilöstöä. Vuonna 2008 ennakoitaan työntekijämäärän kasvavan reilut 2 prosenttia.

Infra-alan suunnittelijoiden yleisimmät *ongelmat* keväällä 2007 (yli 50 % vastaajista) olivat projektivetäjäiden puute, suunnittelijoiden puute ja kireät aikataulut. Ongelmien top 5 lista on lähes sama kuin vuosi sitten. Listalta on pudonnut pois lyhyt tilauskanta. Myös uudet hankintatavat ja tilaajien organisaatiomuutokset haittasivat noin 30 % vastaajista.

Yleisimpänä ongelmana vuoteen 2010 nousee ammattitaitoisen työvoiman pula. Lisäksi tuotiin esiin vientihankkeiden viiveet, käytössä olevien resurssien huomioon ottaminen ja henkilöiden siirtyminen suunnittelusta urakointiin.

Kyselyyn vastasi 24 maa- ja vesirakennusalan suunnittelutoimistoa, joiden yhteenlaskettu liikevaihto on 90 miljoonaa euroa vuonna 2007.

MVR-urakoitsijat

MAA- JA VESIRAKENNUSALAN SUHDANNETILANNE 2007 JA -NÄKYMÄT 2008

MVR-urakoitsijat

Urakoitsijoiden *suhdannetilanne* keväällä 2007 on hyvä. Tilanne on normaali 57 prosentin mielestä ja 43 prosenttia arvioi tilanteen hyväksi. Kukaan ei arvioi tilannetta heikoksi. Vastauksia tulkittaessa on muistettava, että mukaan on otettu suurten yritysten lisäksi myös keskisuuria ja pieniä yrityksiä. Tämä vaikeuttaa hieman tulosten vertailua aiempiin kyselyihin. Kesäkauden 2007 näkee pysyvän normaalina noin 56 prosenttia, 13 prosenttia paranevan ja peräti 33 prosenttia arvioi tilanteen heikkenevän (2006: 0 %). Viime vuodesta tulevaisuuden näkymien saldoluku on heikentynyt +5:stä → -18:aan. Kapasiteetin käyttöaste oli kevättalvella 2007 81 prosenttia. Lukema on talvikauden käyttöasteeksi normaali.

Maarakennusalan urakoitsijoiden suhdannekyselyn mukaan *tuotanto* kevättalvella 2007 oli kasvanut edelleen viime vuoteen verrattuna. Saldoluku on parantunut viime vuoden 42:stä tämän kevään +51:een. Yritysten tuotantokapasiteetti on kyselyn mukaan edelleen riittänyt hyvin vastaamaan korkeaan kysyntään. Peräti 31 prosentilla yrityksistä on vielä kapasiteettia vajaakäytöllä ja 14 prosentilla oli pulaa kapasiteetista.

Tarjouspyyntöjen määrä on normaalisti vilkastunut keväällä ja joka toisella yrityksistä tarjouspyyntöjen määrä on kasvanut. Vain 1 prosentilla pyyntöjen määrä on supistunut aiempaan. Tilausten määrän kasvua tai ennallaan pysymistä ennakoitiin 99 prosentilla vastaajista.

Tilaukanta verrattuna vastaavan ajan normaaliin on 48 prosentilla ennallaan. 19 prosentilla tilaukanta on normaalia parempi ja peräti 33 prosentilla ajankohdan normaalia huonompi.

Työntekijämäärä yrityksissä on kasvanut vuodesta 2006. Vuotta aiempaan verrattuna 14 prosentilla on enemmän työntekijöitä ja vain 3 prosentilla vähemmän. Aivan kuten viime vuonnakin, kesäkuukausina puolet yrityksistä lisää edelleen työntekijöiden määrää.

Tuotantokapeikoista ammattityövoiman puute on keskeinen. Se on ongelma 80 prosentissa yrityksistä (2006: 54%). 32 prosenttia yrityksistä vastaa riittämättömän kysynnän olleen ongelma talvikautena.

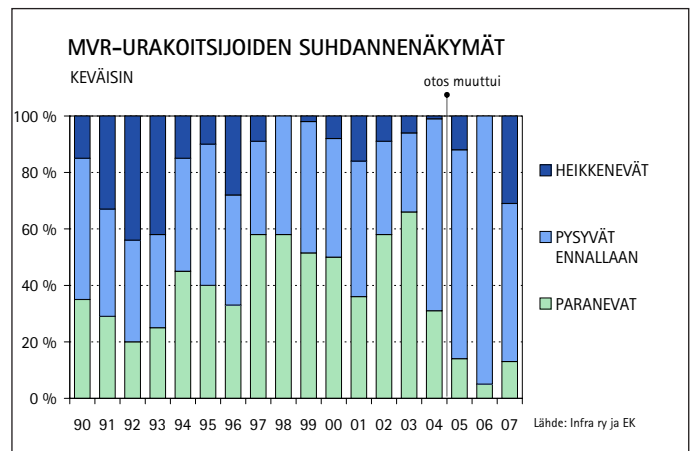
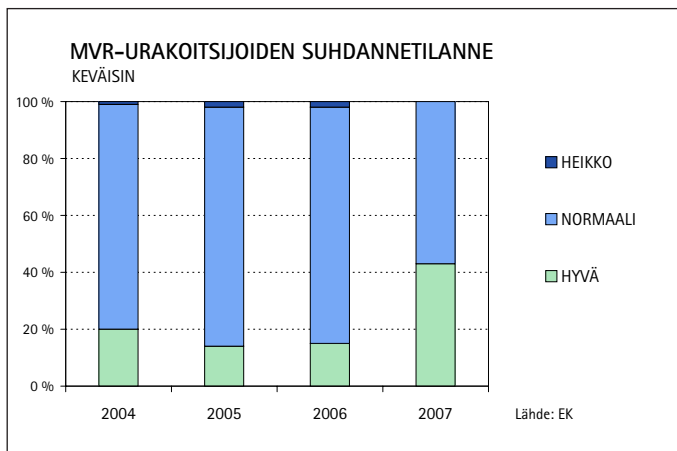
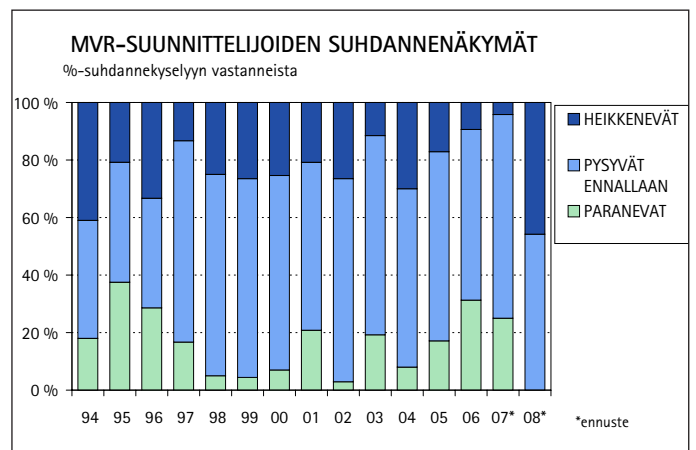
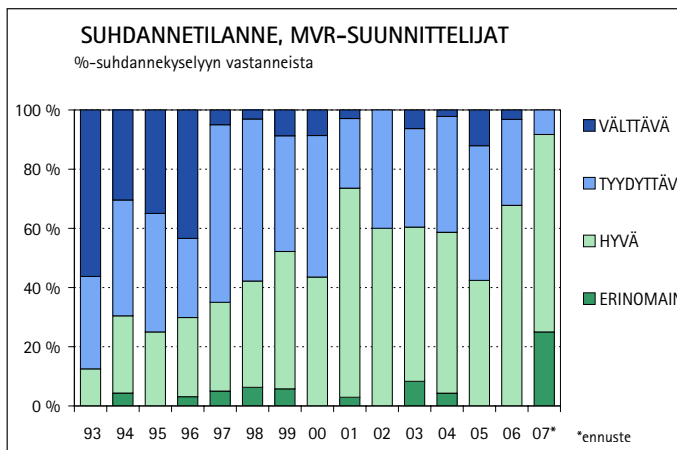
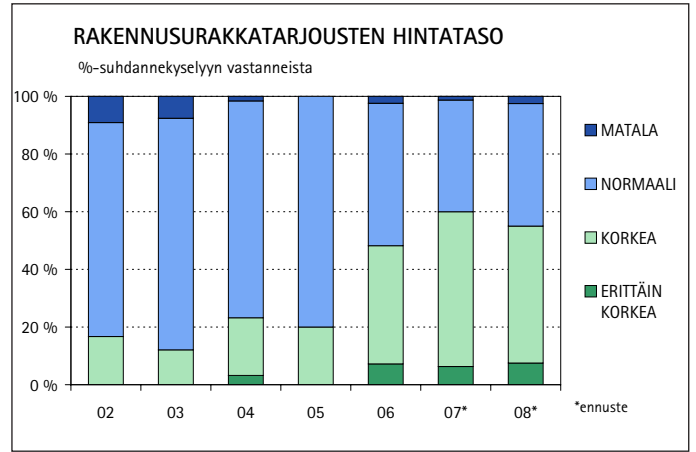
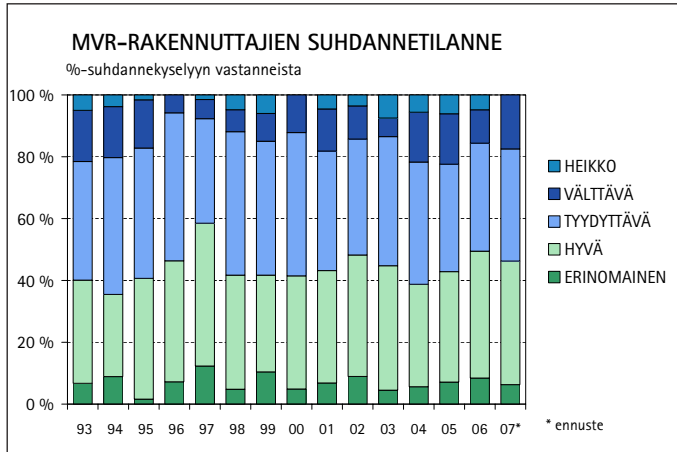
Yritysten *kannattavuus* on parantunut viime vuodesta. Kannattavuus on parantunut 38 prosentilla ja heikentynyt vain 3 prosentilla yrityksistä viime vuoteen. Kesäkaudella 2007 arvioidaan kannattavuuden hieman paranevan, joskin kolmannes vastaajista arvioi kannattavuuden heikkenevän.

Urakoiden myyntihinnat ovat 94 prosentin mielestä säilyneet talvikaudella ennallaan. Suurin osa yrityksistä (73 %) arvioi kesäkauden 2007 hintatason pysyvän ennallaan. Nousua ennakoitiin 27 prosentilla eikä kukaan ennakoitiin hintojen laskua. Tuotantokustannukset ovat 2/3 vastaajien mielestä nousseet ja kolmanneksen mielestä säilyneet ennallaan. Tuotantokustannusten saldoluku kevättalvella 2007 oli +67 (2006: +28). Kesäkauden 2007 tuotantokustannusten saldoluku on +62 (2006: +18). Viime vuoden tapaan kukaan ei arvioi tuotantokustannusten laskevan. Tilausten turvaama tuotanto oli 2005, 2006 ja edelleen 2007 noin 7 kuukauden tasolla.

Kyselyyn vastasi 31 maarakennusalan suurinta yritystä. Vastanneiden palveluksessa oli yhteensä noin 4743 työntekijää. Yritysten vuosilaskutus oli yhteensä noin 1000 milj. euroa.

Lähde: EK:n suhdannekysely maaliskuussa 2007

Suhdanneltilanne ja näkymät sektoreittain

MAA- JA VESIRAKENNUSALAN SUHDANNETILANNE 2007 JA -NÄKYMÄT 2008

Yhteenveto

Infra-alan resurssit ovat täyskäytössä. Työvoiman puute on ongelma erityisesti suunnittelijoilla ja urakoitsijoilla. Rakennuttajien saamien urakkatarjousten hintataso on korkeampi ja tarjoushalukkuus pienempi kuin 15 vuoteen.

VTT:n ennusteen mukaan infrarakentamisen määrä säilyy ennallaan vuonna 2007. Tämän aiheuttaa mm. rata- ja energihuollon investointien supistuminen. Tie-, katu-, vesihuollon ja vesiliikenteen investoinnit säilyvät kohtuullisella tasolla. Toimitilarakentaminen voimakas kasvu tuo lisää töitä infra-alalle vuonna 2007. Asunto-tuotannon supistuminen ei näy yhtä voimakkana alalla. Vuonna 2008 infrainvestoinnit kasvavat, kun suurien hankkeiden työt pääsevät kunnolla vauhtiin.

Maarakennuskustannusten nousuvauhti on indeksien mukaan keväällä 2007 ollut selvästi pienempi kuin vuotta aiemmin. Talonrakentamisen kustannusindeksin nousu on vastaavaan aikaan kiihtynyt.

Kansainvälisen talouden odotukset vuodelle 2007 ja 2008 ovat positiiviset. Talouden näkymät ovat Euroopassakin suotuisat. Suomen vuosien 2007 ja 2008 bkt-kasvun-
nusteet ovat 2,5...3,5 prosenttia, mikä on kansainvälisesti korkea lukema.

Rakennuttajien suhdannetilanne on edelleen hyvä. Suhdanneodotukset seuraavalle vuodelle ovat edelleen negatiiviset joskin hieman paremmat kuin viime vuonna. Viime kevään suhdanneodotusten saldoluku - 18 on tänä keväänä - 10. Rakennuttajien (kunta + valtio + yritykset) uudisrakennustöistä vuonna 2007 yksityiset tekevät 62 prosenttia ja kunnossapitotöistä noin 43 prosenttia. Työntekijämäärän arvioidaan supistuvan vuonna 2007 noin kahdella prosentilla. Alan ongelmina vuonna 2007 korostuvat kiire ja rahoituksen puute.

Suunnittelijoiden suhdannetilanne keväällä 2007 on erittäin hyvä. Keväällä 2007 92 prosenttia vastaajista pitää tilannetta vähintään hyvänä (viime keväänä 68 %). Suunnittelijoiden suhdanneodotukset seuraavalle vuodelle ovat heikentyneet. Saldoluku on viime vuoden -3:sta muuttunut - 46:een. Suunnittelijoiden työntekijämäärä kasvaa tänä vuonna 5 prosenttia ja ensi vuonna työvoima kasvaa noin 2 prosenttia. Suurimpina ongelmina nähdään jatkuvasti hintakilpailu, projektivetäjien puute, suunnittelijoiden puute ja kireät aikataulut. Lyhyt tilauskanta on pudonnut listalta pois. Tulevaisuuden suurin ongelma lähes yksimielisesti ammattitaitoisen työvoiman puute.

Urakoitsijoiden suhdannetilanne on keväällä 2007 hyvä. Maarakennusalan urakoitsijoiden suhdannekyselyn mukaan tuotanto kevättalvella 2007 oli kasvanut edellisvuoteen verrattuna. Työntekijämäärä on yrityksissä kasvanut vuodesta 2005. Myös yritysten kannattavuus on parantunut viime vuodesta. Kannattavuuden ilmoittaa parantuneen 38 prosenttia vastaajista ja heikentyneen vain 3 prosentilla yrityksistä viime vuoteen. Tuotantokapeikoista ammattityövoiman puute on pahin. Hyvästä tilanteesta huolimatta kolmannes yrityksistä ilmoittaa tilauskannan olevan normaalia heikomman.

MAARAKENNUSALAN NEUVOTTELUKUNTA MANK ry

JÄSENYHTEISÖT 2007

	Edustaja	Varaedustaja
Destia	Jukka Laaksovirta	Iipo Virtanen
Geologian tutkimuskeskus	Hannu Idman	Jari Öhberg
Ilmailulaitos Finavia	Henri Hansson	Pekka Nielikäinen
Infra ry	Timo Kohtamäki	Juhani Kuusisto
Koneyrittäjien liitto ry	Kari Happonen	Ari Pihlajavaara
Kuljetuskeskusten Liitto ry	Pauli Hautala	Hannu Liimatainen
Merenkulkulaitos	Keijo Kostiainen	Risto Lång
Rakennusinsinöörit ja arkkitehdit RIA ry	Juhani Hyytiäinen	Hannu Kylänpää
Rakennusliitto ry	Matti Korhonen	Reino Salonen
Rakennusmestarit ja -insinöörit AMK RKL	Hannu Tarssanen	Reijo Varakas
Rakennusteollisuus RT ry	Reijo S. Lehtinen	Martti Kärkkäinen
Ratahallintokeskus	Kari Ruohonen	Harri Yli-Villamo
Suomen geoteknillinen yhdistys ry	Tarmo Tarkkio	Simo Hoikkala
Suomen Kuntaliitto	Leena Karessuo	Jussi Kauppi
Suomen Kuljetus ja Logistiikka SKAL ry	Jari Pietilä	Tuomo Heinonen
Suomen Rakennusinsinöörien Liitto RIL ry	Helena Soimakallio	Pentti Hautala
Suomen toimitila- ja rakennuttajaliitto RAKLI ry	Martti Tieaho	Jani Saarinen
Suomen ympäristökeskus	Ari Strandman	Markku Maunula
Suunnittelu- ja Konsulttitoimistojen Liitto SKOL ry	Timo Mylly	Kimmo Fischer
Tampereen teknillinen yliopisto	Pauli Kolisoja	Tim Länsivaara
Teknillinen korkeakoulu	Juha-Matti Junnonen	Jarkko Valtonen
Tiehallinto	Pekka Jokela	Mauri Pukkila
Valtion teknillinen tutkimuskeskus VTT	Pekka Pajakkala	Jouko Törnqvist
Oy VR-Rata Ab	Harry Harjula	Jouni Kekäle

MANK YHTEYSTIEDOT

<http://www.mank.fi>

Puheenjohtaja

Johtaja Aulis Nironen
Tiehallinto
PL 33, 00521 Helsinki
puh 0204 22 2042
fax 0204 22 20201

Hallituksen puheenjohtaja

Yksikön päällikkö Harri Yli-Villamo
Ratahallintokeskus
PL 185
00101 Helsinki
puh 020 751 5040

Sihteeri

Mikko Vihermäki
Destia
Turuntie 207
02740 Espoo
gsm 040 525 9337
fax 020 444 3201
etunimi.sukunimi@destia.fi

LVM YHTEYSTIEDOT

Mikko Ojajarvi
Liikenne- ja viestintäministeriö
PL 31
0023 VALTIONEUVOSTO
puh (09) 160 28574
fax (09) 160 28553
mikko.ojajarvi@mintc.fi

Maarakennusalan neuvottelukunta

Maarakennusalan neuvottelukunta MANK ry on maarakennusalan yhteisöjen ja yritysten valtakunnallinen yhteistyöelin. Se työskentelee alan toimintaedellytysten ja kehityksen edistämiseksi. MANK ry:n toiminnan keskeisiä kohtia ovat:

- alan keskustelufoorumina ja taustaorganisaationa toimiminen
- alan markkinoihin, volyyymiin ja suhdanteisiin vaikuttaminen
- alan T&K-toiminnan edistäminen ja jatkuvan kehityksen takaaminen
- kestävän kehityksen periaatteita tukevan maarakennuskäytännön vakiinnuttaminen
- alan ammatilliseen osaamiseen vaikuttaminen.

Käytännön toimintamuotoina MANK ry

- Järjestää vuosittain erityisen Maarakennuspäivän käsittelemään keskeisiä ajankohtaisia kysymyksiä ja ottamaan niihin kantaa. Tilaisuus on tarkoitettu alan vaikuttajille.
- Ottaa julkisesti kantaa alan toimintaedellytyksiin vaikuttaviin asioihin.
- Antaa lausuntoja alan viranomaispäätöksistä yms. kysymyksistä.
- Käynnistää tutkimus- ja kehityshankkeita.
- Järjestää teematilaisuuksia ja organisoii yhteistyöryhmiä käsittelemään ajankohtaisia asioita.
- Informoi säännöllisesti laajaa vaikuttajajenkkien joukkoa alan kysymyksistä ja omasta toiminnastaan.
- Jakaa vuosittain tunnustuspalkinnon merkittävästä kehitystoiminnasta alan arvostuksen kohottamiseksi.

MANK on perustettu 1985 ja sen jäseninä on 24 laajasti alan julkisia ja yksityisiä rakennuttajia, urakoitsijoita, suunnittelijoita, kauppa- ja tutkimusta ja koulutusta sekä teknistä henkilöstöä edustavaa yhteisöä.

Maarakennusalan neuvottelukunta, joka koostuu jäsenyhteisöjen edustajista, kokoontuu kaksi kertaa vuodessa ja tarvittaessa useammin. Käytännön toimintaa koordinoi MANK ry:n hallitus. Toiminta on lisäksi organisoitu jaoksiin ja tarvittaessa perustettaviin työryhmiin ja projekteihin.